

NIEUWSBRIEF SEPTEMBER 2021
VAN DE PROVINCIALE KERK EN ISRAËL-WERKGROEP
OVERIJSSSEL - FLEVOLAND

Beste ontvanger van onze Nieuwsbrief!

Alweer staat de Israëlzondag voor de deur. Zondag 3 oktober is het zover. De Classicale Werkgroep Kerk en Israël heeft een 'Warming up' voor u klaarstaan. In Lemele, 20 september. Zie voor meer informatie [elders](#) in deze Nieuwsbrief. We zitten dus niet stil, ook al is en blijft het corona-virus een rem op onze activiteiten. Zo zijn er nauwelijks aanmeldingen voor de tentoonstelling '*Al waren onze monden vol van zang*', (inlichtingen bij Leon Eigenhuis mleigenhuis@gmail.com) en ook zijn er weinig plaatselijke Kerk en Israël-avonden te melden. Landelijk gezien zijn er daarentegen wel veel digitale leerhuizen, workshops, bijeenkomsten en/of boekpresentaties, die al dan niet via live-stream aangeboden worden.

Wat wij wel weer opstarten is het *Classicale Pastoresleerhuis* in Wieden. Lekker centraal in de regio en goed bereikbaar per trein. Je stapt het station uit, de kerk in. We nemen daarbij de anderhalve meter maatregel in acht, wat in de Ontmoetingskerk overigens geen problemen oplevert. De zaal waarin we zitten heeft een Ronde Tafel met een doorsnee van zo'n 15 meter, waar gemakkelijk 20 mensen omheen kunnen met aan weerszijde anderhalve meter afstand. Inhoudelijke en technische gegevens vindt u in de uitnodigingsbrief die collega Leon Eigenhuis schreef, en die [elders](#) in deze Nieuwsbrief staat afgedrukt.

Samenstelling Classicale K&I-Werkgroep

De samenstelling van onze Werkgroep is inmiddels veranderd. Collega Gerrit Jan Zomer ging in juli met emeritaat en is inmiddels ook gestopt als lid van onze Werkgroep. '*Althans voorlopig*', fluisterde hij ons in het oor. Zonder hete kolen op zijn hoofd te stapelen hoop ik dat de afwezigheid van een zakelijk, doortastend en opgewekt lid van onze werkgroep niet te lang zal duren. Dat kan overigens ook betekenen dat deze rol in de Werkgroep waargenomen wordt door één van beide nieuwe leden die we in onze kring mochten verwelkomen. Het gaat om de heer Wim Bouwhuis, hij is o.m. lid van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Hellendoorn, en om ds. Remko Veldman, predikant van de Protestantse Gemeente Oud Avereest-Balkbrug. Wij zijn blij dat zij onze werkgroep komen versterken.

De vierde conferentie in Hellendoorn.

Een onvoorspelbare corona pandemie is niet bevorderlijk voor het organiseren van de vierde Hellendoorn Conferentie. Ik ga niet alle details opsommen van de telkens veranderende plannen en data voor de te houden dagconferentie, maar kan u verzekeren dat die conferentie er komt, hoe dan ook. We hopen dat het voorjaar van 2022 ons de gelegenheid biedt om door te zetten, zodat we u in de volgende Nieuwsbrief ervoor uitnodigen kunnen.

Onopgeefbaar verbonden – PKN gespreksnotitie over Kerk & Israël

Tegelijk met het septembernummer van het PKN tijdschrift '*Op Weg – Ontmoeting met het Jodendom*' verschijnt ook de brochure '*Onopgeefbare verbonden*'. In onze vorige Nieuwsbrief kondigden we deze brochure al aan. Door middel van een schrijven aan de Werkgemeenschappen van predikanten en kerkelijk werkers - en op een later tijdstip ook aan de zeven classicale ringen en de kerkenraden en/of toerustingscommissies – vragen we om aandacht voor deze brochure. Tevens bieden we aan om de brochure in uw vergadering of bijeenkomst te introduceren om het gesprek erover op gang te brengen. U hoort er dit najaar dus meer over.

Met een vriendelijk groet, en graag tot ziens op één van de hieronder vermelde bijeenkomsten.

Reinier Gosker (Voorzitter Classicale Kerk en Israël Werkgroep Overijssel-Flevoland)

Activiteiten in deze regio:

Vorbereidingsavond op Israël zondag - voor predikanten en belangstelingen.

Maandag 20 september van 19.30 tot 21.30 uur in de kerkzaal van de Ichtuskerk in Lemele (Lemelerweg 72, 8148PD).

Net als voorgaande jaren biedt de Protestantse Kerk materiaal voor de Israëlzondag aan voor gebruik in de plaatselijke gemeenten.

Omdat het gemeenschappelijk (oecumenisch) leesrooster een driejarig rooster is en elk jaar een van de drie synoptische evangeliën centraal staat, wordt het Johannesevangelie nooit integraal - in zijn geheel achter elkaar - gelezen. Maar dit jaar biedt het alternatieve rooster een Johannesjaar, het Johannesevangelie in samenhang met een oudtestamentische lezing, een psalm en een epistellezing.

Er is dit jaar ervoor gekozen om rond de gegeven bijbelteksten uit het oecumenisch leesrooster, Marcus 10:1-16 en Johannes 8:1-11, verschillende bijdragen te schrijven. Als extra schrijven drie joodse auteurs, Zohar van Tijn, Leo Mock en Marcus van Loopik, een korte verhandeling over de tekst van hun keuze. Deze kunt u al vinden op de site van de PKN. <https://protestantsekerk.nl/thema/kerk-israel/>

De |Classicale Kerk en Israël werkgroep Overijssel/Flevoland zal op **maandagavond 20 september** in Lemele een informatieavond houden over de Israëlzondag. Wij voegen graag weer enige verdieping toe, waarbij we ons richten op de beide evangelielezingen én de daarbij gekozen oudtestamentische lezingen: op Maleachi 2,10--16 bij Marcus 10,1-16 en op Exodus 34,4-9 bij Johannes 8,1-11.

Ds. Bart Trouwborst (Nieuwleusen) zal stil staan bij de lezingen uit Maleachi 2 en Exodus 34. Welke boodschap lezen we hierin, wat leren we van de rabbijnse uitleg van deze schriftgedeelten en hoe worden deze tekst ter sprake gebracht (geframed) in het protestantse gemeenschappelijk leesrooster, d.w.z. op deze zondag in relatie tot de lezing uit resp. Marcus en Johannes? Bij deze vragen zal Bart met ons stilstaan.

Ds. Hennie Marsman (Losser) zal uitleg aan de twee evangelielezingen geven, en ons meenemen in haar eigen ideeën op de aangeboden bijdragen van de PKN.

Daarbij zullen we de avond in twee delen houden, te beginnen met Maleachi/Marcus, daarna Exodus/Johannes.

Vorig jaar is vanwege de coronapandemie de bijeenkomst ook uitgezonden via www.kerkdienstgemit.nl, live te volgen of achteraf te beluisteren. Omdat nog niet zeker is hoe de situatie in september zal zijn, wordt de avond ook dit jaar uitgezonden. Toch is het mooi als er weer een aantal mensen bij elkaar komt, dit komt een gesprek na de presentaties alleen maar ten goede. Wij nodigen u dus van harte uit om naar Lemele te komen.

Afhankelijk van de situatie bepalen we dan hoeveel mensen bij elkaar kunnen komen.

U kunt u aanmelden door bericht te sturen naar Ad de Hoop, e-mail: adehoop11@hetnet.nl (tel. 038 – 3327629).

Pastoresleerhuis Wierden

Drie aartsvaders en Tien Woorden: een cursus over Abraham, Isaak, Jakob en de Tien Woorden

In het kader van het leerhuis Jodendom-Christendom biedt de Classicale Werkgroep Kerk & Israël komend seizoen een nieuwe cursus aan.

De cursus bestaat uit drie bijeenkomsten over de drie aartsvaders in het najaar van 2021 en vier bijeenkomsten in het voorjaar van 2022 over de Tien Woorden.

In het najaar worden de samenkomsten verzorgd door ds. Bart Trouwborst uit Nieuwleusen.

Daar zijn we blij mee. Eerder verzorgde hij in het kader van het pastores leerhuis tien studiebijeenkomsten over 'Mijn liefde voor de profeten' van Ellie Wiesel. Dat waren goede en leerzame ontmoetingen. Bart is ook auteur van verschillende boeken over de omgang met 'ons' Oude Testament, zie ook zijn website www.barttrouwborst.nl. Bart heeft toegezegd opnieuw drie bijeenkomsten te willen verzorgen, ditmaal over de drie aartsvaders. Daarover schrijft hij:

In de Bijbel wordt God meermalen aangeduid als "de God van Abraham, Isaäk en Jakob". God is de God van de aartsvaders. Uiteraard zijn hun namen en levens ons niet onbekend. Toch kun je je altijd weer later verrassen, door hun levens vanuit nieuwe invalshoeken te bekijken. Dat proberen we te doen op dit leerhuis, waarin we de aartsvaders vanuit diverse invalshoeken vanuit de Joodse traditie beschouwen. Aan Abraham blijken toch meer kanten te zitten dan gedacht. Over Isaäk - de meest 'bescheiden' aartsvader blijkt bij nader inzien toch wel wat meer te vertellen. En hoe wordt Jakob beschreven en gewaardeerd in de Bijbel en de traditie? Wie zin heeft om mee te studeren op de 'grote drie', is van harte welkom zich te laven aan Schrift en traditie.

Die drie bijeenkomsten zijn weer op maandag gepland: op 27 september, 25 oktober en 22 november, telkens op de vierde maandag van de maand.

In het voorjaar van 2022 zal Dodo van Uden onze inleider zijn. Zij wil graag met ons aan de slag over de Tien Woorden. Daarover zult u in het najaar meer horen.

De bijeenkomsten worden centraal gehouden: in de Geref. Kerk, Spoorstraat 5 (tegenover het station) in Wierden; uit alle hoeken van onze classis goed bereikbaar met openbaar vervoer.

Aanvang 11.00 uur, om 12.30 uur onderbreken we voor een lunch en om 13.15 uur pakken we de draad weer op, om af te sluiten rond 14.45 uur.

Na afloop van een jaargang Pastores-Leerhuis wordt een bewijs van deelname uitgereikt.

Voor de waardering van dit certificaat in je portfolio: het gaat om 28 uur studiebelasting in de vrije (niet-aangestuurde) ruimte. (7 x 3 uur voor de bijeenkomsten en voor elke bijeenkomst 1 uur voorbereiding). Ter vergelijking: gemeten naar de vroegere rekeneenheid in studiepunten stond 28 uur voor 1 studiepunt

Kosten van deelname zijn voor dit najaar 3 x € 25,- = € 75,- (inclusief lunch). Misschien komt er een kleine prijsverhoging in het nieuwe jaar. Voor alle duidelijkheid: je schrijft je in voor alle 7 bijeenkomsten.

Leren van Bart en Dodo, leren van elkaar, meer thuis raken in de Schrift, in de Joodse omgang met de bijbel, aloude woorden die opengaan en opnieuw gaan leven, die vensters worden op het licht dat van de andere kant ons bestaan verheldert, kortom: deze bijeenkomsten zijn niet te missen, moet je meemaken, van harte welkom, geef je op!

Aanmelding bij ds. Leon Eigenhuis, mleigenhuis@gmail.com, tel. 0572-785330

Leerhuis Ben Sira in "de Schouw" Almelo in 2021-2022

Klassiek Hebreeuws

cursusplaats Almelo

cursus **Bijbels Hebreeuws.**

docent(en) dr. Otto Mulder

niveau beginnend, gemiddeld, gevorderd

omschrijving Lessen Bijbels Hebreeuws op 12 dagen.

tijden Van september tot en met juni op dinsdag van 10.30– 16.30.

Kosten € 150,- per jaar.

inlichtingen T 06 527 227 53

E omulder@hetnet.nl

infodatum 14-09-2021

Klassiek Hebreeuws

cursusplaats Almelo

cursus **Cursus Bijbels Hebreeuws voor beginners.**

docent(en) dr. Otto Mulder

niveau beginnend

omschrijving Taal, leren lezen en grammatica aan de hand van veel voorkomende woorden, namen en het lezen over Jozef in Genesis 45-50.
Individuele ondersteuning uitgaande van het eigen niveau. Voorbereiding voor deelname aan leesgroep.

tijden Op dinsdag van 10.30 tot 12.00 uur.

In 2021: 14 en 28 sept, 12 okt, 9, en 23 nov, 7 dec.

In 2022: 11 en 25 jan, 8 en 22 feb, 8 en 29 mrt,

Infobijeenkomst: dinsdag 12 sept 10.30 uur.

kosten € 150,- per jaar.

doelgroep Geïnteresseerden.

opmerkingen **Locatie:** 'De Schouw', Kerkplein 3 Almelo (parkeren op eigen terrein).

Beperking: Max. 20 personen.

inlichtingen Leerhuis Ben Sira in "de Schouw"

T 06 527 227 53

E omulder@hetnet.nl

infodatum 14-09-2021

cursusplaats Almelo

cursus **Leesgroep Bijbels Hebreeuws.**

docent(en) dr. Otto Mulder

niveau gemiddeld, gevorderd

omschrijving Lezen van de profeet Hosea 9-14 van 13.00 – 14.30 uur en van 15.00-16.30 uur
lezen van de Pirke Avoth vanaf 3.1.

tijden Op dinsdag van 13.00 tot 16.30 uur.

In 2021: 14 en 28 sept, 12 okt, 9 en 23 nov, 7 dec.

In 2022: 11 en 25 jan, 8 en 22 feb, 8 en 29 mrt.

kosten € 150,- per jaar.

doelgroep Deelnemers met leesvaardigheid en basiskennis van Hebreeuws.

opmerkingen **Locatie:** 'De Schouw', Kerkplein 3 Almelo (parkeren op eigen terrein).

Beperking: Max. 20 personen.

inlichtingen Leerhuis Ben Sira in "de Schouw"

T 06 527 227 53

E omulder@hetnet.nl

Leerdienst Tora en Evangelie in de Open Hof Kampen

26 september gaat voor ds. Anne-Marie Booij uit Bilthoven

31 oktober gaat voor ds. Bart Gijsbertsen uit Kampen

Gang van zaken tijdens de leerdiensten.

In deze diensten staat er telkens een gedeelte uit de Tora centraal. In de synagoge wordt in één jaar de gehele Tora gelezen.

In de leerdienst lezen we een deel van de Sidra, het gedeelte van de Tora dat in de synagoge op de voorgaande sabbat aan de orde was. We verdiepen ons in de rabbijnse uitleg van dit schriftgedeelte en we vragen ons af wat dit voor ons als kerk te betekenen heeft. Bij dit schriftgedeelte wordt een nieuwtestamentische tekst gekozen. Dat doen we in het besef dat het in beide testamenten om dezelfde God gaat: om de God van Abraham, Isaak en Jakob, de HERE God, die de Vader van Jezus Christus is en door Hem ook onze Vader is.

U kunt deze diensten volgen via de aanwijzingen op de website <https://www.openhofkampen.nl/>

7 oktober Kampen

Wim Verwoerd, een beeld en woord presentatie over zijn boek; Het bloed schreeuwt uit de aarde.

Over de verscheurende geschiedenis van eeuwenlange Jodenvervolgving in Europa

Tijdens de presentatie neemt Wim je mee in zijn proces waarin hij tot het schrijven van dit boek is gekomen. Zijn drijfveren, de mensen die hem geïnspireerd hebben en de boeken die tijdens het schrijven op zijn pad zijn gekomen. Wim vertelt over de vele reizen naar Oekraïne en Wit-Rusland, waarmee hij een voor mij grotendeels onbekend verhaal tot leven wekt. De getuigenissen van overlevenden van de Holocaust zijn hartverscheurend én bemoedigend."

11 november Kampen

dr. M.J. Paul – De blijvende relevantie van de O.T. wetgeving

In de ontmoeting met het jodendom is het van groot belang dat zichtbaar wordt dat ons als christenen veel gelegen is aan de vervulling van de wet. Leven uit genade is leven in de vreugde van de *Thora*. Ds. C. den Boer gebruikt ergens een mooi beeld over de betekenis van de 'vervulling van de wet': 'Zoals een ballon (waarop enkele letters staan) eerst een echte ballon wordt (waarvan de daarop geschreven woorden ook kunnen worden gelezen) wanneer ze volgeblazen wordt, zo is ook de wet van Mozes door Christus als het ware vol geblazen, zodat iedereen het nu duidelijk lezen kan: dit is de heilige wet van God'.¹

Deze twee avonden beginnen om 20.00 uur en zijn in de Lemkerzaal van het Broederhuis in de Broederkerk.

Broederstraat 16 in Kampen.

Voor deze avonden hoeft men zich niet op te geven. Maar voor belangstellende van buiten Kampen is het w.s. goed om dat wel te doen i.v.m. de onzekerheden rond corona. mail: r.westendorp@home.nl

Wij Joden vertellen een verhaal

De titel van deze tweedelige cursus is ontleend aan een boekje dat de Berlijnse rabbijn Leo Baeck (1873-1956) in 1938 publiceerde: 'Het evangelie is Joods'. Het boek biedt een fascinerende kijk op een typisch Joodse manier van omgang met teksten zoals die van het evangelie. Daarnaast maken we kennis met twee hoofdstukjes uit het boek 'Van Abba tot Zondebok. Een joods-christelijke dialoog over Bijbelse misverstanden'.

Woensdag 10 en 17 november aanvang 20.00 uur kosten € 3,00 per avond

Ontmoetingskerk Hoofdstraat 149 Zuidwolde.

Gespreksleider: Reinier Gosker.

Informatie : Dicky Rentier dickyrentier@gmail.com

**Bekijk ook onze website:
kerkenisraelnoord.nl**